

Elhangzott az utolsó csengőszó

Elbúcsúztak a végzősök

Fotó: Nagy Tibor

Az utolsó csengőszót követően a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum, a Református Kollégium, valamint a II. Rákóczi Ferenc Katolikus Teológiai Líceum több száz végzős diákja búcsúzott el pénteken ünnepélyesen iskolájától.

A ballagási ünnepségekről hétfői lapszámunkban számolunk be.

Menyhárt Borbála

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Az egész falu őket ünnepelte

A múlt hét végén a település legifjabb nemzedéke került előtérbe Szabédon, ahol két kezdeményezés szerencsés találkozása az egész közösséget megmozgatta, de távolabbi vidékről is érkeztek érdeklődők.

2.

Nyitás a kortárs művészetre

A marosvásárhelyi művészetkedvelők elégtétellel tapasztalhatták, hogy az utóbbi években egyre rangosabb kiállításoknak örülhetnek, a román és magyar kultúrincs kivételes értékeivel ismerkedhetnek meg a múzeum szék-házaiban és a Kultúrpalota galériáiban.

4.

Angeli Mundi az Art Nouveau Galériában

Június 4-én Marosvásárhelyen megnyílt Erna Judith Berger Moise textilművész, designer, festő egyéni tárlata. A derűs, életvidám festészeti és műtárgykiállításról néhány fotóval és a művésznő önvallomásával tudósítunk.

5.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

**50% kedvezmény nyugdíjasok részére
április 26. – június 30. között**

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Közvetlen légi forgalom Románia és az Egyesült Államok között

Húsz év után újraindult a közvetlen légi forgalom Románia és az Amerikai Egyesült Államok között – írja az economedia.ro.

A HiSky légitársaság gépe pénteken reggel szállt fel a bukaresti Henri Coandă nemzetközi repülőtérrel, hozzávetőleg 10 óras repülést követően délután landolt a New York-i John F. Kennedy reptéren.

Az utasokat egy szélestörzsű Airbus A 330-200 gép szállította. A légitársaság heti négy járatot fog működtetni Bukarest és New York között.

Románia és az Amerikai Egyesült Államok között több mint 20 éven át nem volt közvetlen légi járat, azt követően, hogy 2003 novemberében az állami légitársaság, a Tarom felfüggesztette a Bukarest–New York járatait.

A HiSky a Moldovai Köztársaságban bejegyzett diszkont légitársaság. A légi forgalmi vállalat 2021 óta van jelen a romániai piacon. A HiSky-nak két légi-bázisa van, Kolozsváron és Chişinăuban. (MTI)

Fotó: Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér (archív)

CCCCCCCCCCCC

JÚNIUS

8., szombat

A Nap kel
5 óra 33 perckor,
lenyugszik
21 óra 13 perckor.
Az év 160. napja,
hátravan 206 nap.

Isten éltesse!

Ma **MEDÁRD**,
holnap **FÉLIX** napja.
FÉLIX: latin eredetű férfinév,
jelentése: boldog, szerencsés.

Meghosszabbították a határidőt

A Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökség (APIA) értesíti az érdekelt gazdákat, hogy meghosszabbították a területalapú és más, egyedi támogatások igénylésére a kérvények benyújtásának határidejét. A korábbi, június 7-i dátum helyett június 12-ig (ezen a napon is) fogadják a 2024-es mezőgazdasági évre szóló igényléseket – közölte az APIA központi igazgatósága. (v.gy.)

Robbanás egy botoșani-barkácsáruházban, többen megsérültek

Robbanás történt Botoșani városában egy barkácsáruházban pénteken, 12 sérültet kórházba szállítottak.

Raed Arafat katasztrófavédelmi államtitkár szerint vélhetően egy gázkazán robbant fel az irodák környékén, és a sérültek többsége az áruház alkalmazottai közül került ki. Az áruházban tartózkodók zöme, 110 ember segítség nélkül ki tudott menekülni.

A robbanás következtében keletkezett tüzet eloltották, a tüzoltók a romos épületben folytatják az esetleg bennrekedt emberek keresését. Az államtitkár elmondta: fel-

adatuk meglehetősen veszélyes, mert nem tudni, mennyire gyengült meg az épület szerkezete. Az áruház nem dőlt össze, de a robbanás számos szerkezeti elemét leszakította, megrongálta.

A kórházi ellátásra szoruló emberek törést, zúzódásokat és különböző fokú égési sérüléseket szenvedtek, de valamennyien eszméletüknél voltak. A súlyosabb állapotban lévő sérültekért Jászvásárról és Bukarestből is helikoptert indítottak, hogy a jobban felszerelt sürgősségi kórházakba szállítsák őket.

(MTI)

IDŐJÁRÁS

Többnyire napos

Hőmérséklet:

max. 29 °C

min. 15 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. június 7.

1 EUR	4,9760
1 USD	4,5668
100 HUF	1,2786
1 g ARANY	343,3616

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Az egész falu őket ünnepelte

A múlt hét végén a település legifjabb nemzedéke került előtérbe Szabédon, ahol két kezdeményezés szerencsés találkozása az egész közösséget megragadta, de távolabbi vidékről is érkeztek érdeklődők.

Gligor Róbert László

Egy hónapja meglátogatta a szabédi fiatalokat is a marosi unitárius egyházkör ifjúsági képviselője, és a beszélgetések során felvetődött, hogy jó lenne gyakrabban találkozni, szorosabb kapcsolatot kialakítani a fiatalokkal. Amikor ennek érdekében az ifjúsági vásárnap megszervezéséről kezdtek beszélni a faluban, felvetődött az ötlet, hogy bővítsék ki gyermeknappal. A két kezdeményezés egymásra talált, s a szervezők mellé állt az a csapat is,

amely a kosaras bálókot szokta szervezni, most pedig a gyermeknapot. Így az elmúlt vasárnapot a település kisgyerekeinek és ifjúságának szentelték, igazi falunappá vált. A rendezvényen nem csak unitáriusok vettek részt, felekezettől függetlenül mindenki, és nem is csak kimondottan a szabédiak, jöttek elszármazottak a szomszédos Mezőcsávásról és Mezőféleből, Marosvásárhelyről, Nyárádszentmártonból és Jobbágyfalváról is érkeztek fiatalok – tudtuk meg *Jenei Sándor Levente* kezdeményező szabédi lelkesültől.

Vasárnap délelőtt az unitárius templomban Demeter Ágnes gyakorló teológiai hallgató végezte a szószéki szolgálatot, majd a paplaknál, szeretetvendégség után, a fiatalok játékokkal szórakoztak, amíg a házigazdák mindenki számára asztalt terítettek. Ebéd után a műve-

lődési otthonba várták az érdeklődőket, ahol a helyi Fürge Lábak néptáncgyűttes kis és közepes csoportja lépett színpadra, majd a közönség meglepetésként a Fodor Elek archívumából kiválogatott 2010-es és 2016-os felvételeket megnézhették, hogy kik és hogyan táncoltak akkor a falu táncszínpadán.

A nosztalgiazás után délután a sportpályára hívták az érdeklődőket, ahol térzene várta a kicsiket és nagyobbakat, az apróbbaknak három óvónő vezetett foglalkozásokat, arcfestés is volt, ki lehetett próbálni a pónilovat, nagy sikere volt a felállított légvárnak is; a nagyobbakat is különböző játékokkal foglalkoztatták. A szervezők gulyást készítettek mindenki számára, késő délután pedig léggömböket eregethettek a magasba a résztvevők, utána fagylal-

Számos érdekes programmal várták a gyerekeket és ifjakat

Fotó: Fodor Elek

tozás következett. A napot este táborúgyújtás zárta.

Az ifjúsági vásárnapot régóta gyakorolják a helyi unitárius gyülekezetben, ezzel szokták zárni a vakációs bibliahetet, idén azonban, a gyermeknapra való tekintettel, kétszázötvenen vettek részt rajta.

előbb tartották meg – tette hozzá Jenei Sándor Levente. Abban már biztosak, hogy a jó hangulatú, mindenki tetszését elnyerő rendezvényt ismét meg fogják szervezni, hiszen sokakat megragadott, mintegy kétszázötvenen vettek részt rajta.

A kisgyerekek körében közkedvelt volt a légvár

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTETTE:

NAGY MIKLÓS KUND

1635. sz., 2024. június 8.

Kós 140/ Kós Károly műhelye

Kós Károly valamiképpen mindig a közfigyelem előterébe kerül. Rendkívül sokoldalú, gazdag munkássága életünk szinte minden vonatkozásában például szolgálhat az utána jövőknek. Születésének 140. évfordulója is jó alkalom volt életműve felidézésére. A budapesti Múcsarnokban május 24-én nyílt meg a fenti címet viselő átfogó kiállítás. Jelenleg kétségtelenül ez a magyar főváros egyik legvonzóbb és legeredetibb tárlata. Kurátora a marosvásárhelyiek, erdélyiek jó ismerőse, ANTHONY GALL, aki a Kós-életmű legelhivatottabb, legkitartóbb kutatói, népszerűsítői közé tartozik. Évekkel ezelőtt a marosvásárhelyi Bernády Házban rendezett a Kós Károly-i hagyatékot felmutató, alaposan dokumentált kiállítást. A mostani a Múcsarnok tágas termeiben minden eddiginél gazdagabban, látványosabban kínálja a Kóssal összefüggő számos látni- és tudnivalót. A későbbiekben a Múzsza több fotóval is felvillantja majd, mennyire meglepő és tetszetős, hogy a galériákon mind bennebb haladva egyre több olyasmivel találkozunk, amik eddig valahogy elkerülték a figyelmünket. Az erdélyi néző pedig hatványozottan büszke lehet a látottakra, mert nagyon sok a tárlaton a honi vonatkozás.

Ma Anthony Gall, illetve Szegő György, a Múcsarnok művészeti igazgatója ajánló soraiból ragadunk ki néhány gondolatot.

„A tárlat eredeti tervek, archív fényképek, kortárs ábrázolás és dokumentumok segítségével mutatja be a fiatal építész korai remekműveit. Korabeli publikációk és saját írásai révén a sztánai Varjúvárbán született, több műfajt érintő és a közönségszervezéshez is szorosan kapcsolódó víziói és eredményei

(Folytatás a 4. oldalon)

Kós Károly a kiállítás plakátján

Kegyelemkenyér – Ágoston Vilmos posztumusz könyve

A 2022. január 2-án San Antonióban elhunyt író kötete a június 13-16. között zajló 95. Ünnepi Könyvhéten Budapesten kerül a nagyközönség elé. Tudtuk, hogy megjelentetése a PONT Kiadónál van előkészületben. A múlt napokban Szávai Géza, a budapesti könyvműhely vezetője a következőket írta levelében:

»Hetek óta KEGYELEMKENYÉR-en

(Amerikában) nemrég elhunyt barátom, Ágoston Vilka kéziratába „temetkeztem”. A temetkezés szó használata nem véletlen. Miután közölték vele a halálos diagnózist és azt, hogy még néhány hónapja van hátra, utolsó nagy elszánással azt tette, amit egész életében szeretett volna: éjjel-nappal – mindhalálig – írni. És az „életébe temetkezett” megírta mindazt, amit érzelmileg és szellemileg (!) megélt. A mű címe: KEGYELEMKENYÉR. Hetek óta meghatározza a napjaimat. Megdöbbentő, hatalmas munka a KEGYELEMKENYÉR – csak az jár a fejemben: ez volt az asztalunkon, barátaim a „mindennapi”... (Kelet-európai nemzedékek közérzete.) Könyvhétre EZ (!!!) a KEGYELEMKENYÉR kerül a kiadó asztalára.«

A kötet immár napvilágot látott, kézbe vehető, a 336 oldalas kiadvány borítóján az ugyancsak marosvásárhelyi Chilf Mária festőművész egyik megrendítő alkotásának részlete látható. A fülszövegben ez olvasható a szerzőről:

Ágoston Vilmos (1947–2022) Marosvásárhelyen született. Korán kezdett írni, kolozsvári egyetemi éve alatt már publikált, de egyik novellája miatt katonai törvényszék elé

állították, és kicsapták az egyetemről – amelyet aztán csak esti tagozaton fejezhetett be.

Kilátástalannak érzett helyzetében később beadta áttelepülési kérelmét, és családostul Magyarországra távozott. Élete utolsó éveiben (kitelepült lányát és családját követte) az

Amerikai Egyesült Államokban élt, amerikai-magyar állampolgárként hunyt el (San Antonio, 2022). Rendkívül sokoldalú és termékeny alkotóként regények, esszégyűjtemények, irodalmi és (kötetekbe kíváncsozó) képzőművészeti kritikák egész sorát hagyta ránk.

Betegén, utolsó erőfeszítéssel haláláig írt nagylélegzetű műve a *Kegyelemkenyér*, avagy a szabadság állapota a népi demokráciától az amerikai álmig: megrázó, sokkoló szembenézés az életével. (Az Ágoston Vilmos életműsorozat előkészületben, rövidesen indul a PONT Kiadónál).

Fentebb idézett levelével Szávai Géza a *kiadó jegyzetét* is elküldte. A könyvben ez áll a szerző szövege előtt. Úgy gondoljuk, ezt is érdemes megismertetnünk mellékletünk közönségével.

A kiadó jegyzete

Ágoston Vilmos utolsó művét útjára bocsátva fel szeretnénk hívni az Olvasó figyelmét arra, hogy a szerző nagybetegen, élete utolsó hónapjaiban írta és szerkesztette egységes, átfogó életregénnyé *Kegyelemkenyér* című alkotását. A logikus, kristálytiszta gondolatfutamok, emlékezősora a rögzítés zaklatott és sürgető folyamatában olykor elírásokhoz vezetett, a nem mindig következetes rövidítések használata a ziláltság képzetét –

esetünkben: súlyos életvalóságát – idézi elénk. A kézirat szerkesztése során minden zavaró elírást javítottunk, de a mű jellegéből és születésének körülményeiből – és tárgyából! – adódó „ziláltságot” érintetlenül hagytuk. Egyebet nem is tehattünk volna, csakis a hitelesség rovására. A *Kegyelemkenyér* például gyakran idéz („kivonaton”) régi okiratokból, azoknak az „írásbeliségén” (valamiféle egységesítés kedvéért) nem változtathatunk.

Ezért olykor még a személynevek is több változatban szerepelnek. A román állambiztonság, a szekuritáre jelentéseiben, jegyzőkönyveiben véletlenül sem írják helyesen a magyar neveket. A szerző is általában Ágoston Vilhelmként szerepel nálunk, ahogyan barátai, ellenségei, besúgóí nevét is rendszeresen (ám nem következetesen!) elírják a román nyomozótiszték. A szövegkörnyezetből azonban az Olvasó biztonsággal mindent és mindenkit beazonosít, megtalálja a szövegben a helyes, eligazító támpontokat, és az egykori zavarkeltések gyakorlata egy sodró erejű műalkotásban a történések őszinte „felidézésének rendjében” hitelesíti végső soron az ábrázolást. Amit/akit pedig nem kell, nem szükséges beazonosítani, az beazonosíthatatlan, megnevezetlen maradhat, mert hiszen az élete utolsó szakaszába tiszta tudattal érkező – és innen tiszta tudattal távozó – szerző elsősorban önmagáról vall, azzal az elszánással, amelyet úgy szoktunk emlegetni, hogy „legalább egyszer az életben” hadd telessük. Ágoston Vilmos egy utolsó nagy erőfeszítéssel: robusztus, sodró, érzékeny és éles elmével megalkotott művet hagyott ránk.

Kós 140/ Kós Károly műhelye

(Folytatás a 3. oldalról)

is megjelennek. A kivételesen gazdag életmű alkotásai felmutatják, hogy Kós Károly szemléletében a táj és a település viszonya valójában a természet és az ember kapcsolatát jelképezi. Munkássága a 20. század elején az utolsó kézműves kísérletek egyikének művészi megfogalmazása, amely ma is érvényes módon arra figyelmeztet, hogy természet és ember nem külön világban létezik: az ember az univerzum szerves része, és saját világát csak a természet tiszteletével tarthatja fenn.” (Anthony Gall)

„A Kós-életmű tervei, rajzai, tárgyai és épületei végre itt látványosan mutatják fel, hogy Kós Károly számára az »erdő és a falu/a természet és az ember« kettős metafora. Kós iskolában, építészetben, irodalomban, társas létben gondolkodott és dolgozott, ilyen szellemi terek vonzották fantáziáját, ezt a toposzt vette célba, ez lett életműve centrumává. És ez az oeuvre identitást teremt ma is. Rendkívül megtisztelő a Háznak és nekem is, hogy az életművet ebben az impozáns léptékben itt a Múcsarnokban mutathatjuk be.” (Szegő György)

A kiállítást szeptember 15-ig lehet megtekinteni. (nk)

Bepillantás a kiállítás egyik Kós-termébe

Fotó: N.M.K.

Nyitás a kortárs művészetre

Sűrűsödnek a Maros Megyei Múzeum figyelemre méltó eseményei. A marosvásárhelyi művészetkedvelők elégtétellel tapasztalhatták, hogy az utóbbi években egyre rangosabb kiállításoknak örülhetnek, a román és magyar kultúrkincs kivételes értékeivel ismerkedhetnek meg a múzeum székházaiban és a Kultúrpalota galériáiban. A május utolsó napján a Kultúrpalota 2. emeletén az időszaki kiállítások terében nyílt tárlat azt is jelezte, hogy nem csak a már klasszi-

cizálódó műveket és alkotóikat kívánják közelebb vinni a közönséghez, a múzeum fontosnak tartja a kortárs művészet és művészek népszerűsítését is. Erre indításként kiváló képviselőt találtak *Dan Perjovschi* személyében, aki a kortárs román művészet egyik legmarkánsabb reprezentánsa. Nemzetközileg is elismert alkotó, New York, London hírneves galériáiban is kiállították műveit, a világ számos más központjában is ismerik sokoldalú munkásságát.

A bukaresti, nagyszabású nagyszabású rajzoló, illusztrátor, író, újságíró, performanszművész gazdag műzeumi tapasztalattal rendelkezik, ezt most Marosvásárhelyen is kamatoztatta. Rajzokkal, könyvekkel, képekkel, multimédiás megoldásokkal vezeti végig az érdeklődőket a terméken. A megnyitón a múzeum igazgatója, *Ötvös Koppány Bulcsú* és a Képtár vezetője, a kurátor *Eliodor Moldovan* köszöntötte, és méltatta interaktív tevékenységét.

A vendég elégtétellel emelte ki az itteniek távlatnyitó szándékát, amely tovább bővíti a kortárs művészet számára biztosított eddigi marosvásárhelyi (B5 Studio, Asociația K'Arte) lehetőségeket. A kiállítás július 14-ig lesz nyitva.

A közönséget is megmozgatják

Fotó: N.M.K.

A tárlatnyitón (balról): Dan Perjovschi, Ötvös Koppány Bulcsú, Eliodor Moldovan

A rendíthetetlen öngyilkos

Bölöni Domokos

Sosincs úgy. Mindig egy kissé másként van.

Mert né.

A makacs öngyilkosjelölről azt írta a revolversajtó, hogy pénteken délelőtt ittas állapotban házának tornácán egy gerendára kötéllel felakasztotta magát. És hogy ittas volt.

Majdnem minden klappol; csakhogy szombat volt, nem péntek.

De az édesanyja idejében észrevette, és levágta a kötélről. Erre a fickó egy másik kötéllel a ló farkához kötözte a fejét, és az állatot hajítani kezdte.

Mármost. Nem másik kötél volt, hanem ugyanaz, csak megtoldva egy kicsit. A fejét nem a ló farkához kötötte, mert büdös volt, hanem a nyakába vetett kötőfék hosszabbításával érte el, hogy fojtogatás esete forogjon fenn.

Na de ezt a furcsa öngyilkossági kísérletet is megakadályozta az édesanyja: ugyanis megintcsak és ismét levágta fia nyakáról a kötelet.

Ez sem felel meg a valóságnak, mert az anyja sajnálta az istrangot, s nem levágta, hanem földhöz vágta a fiát, kötelestül, miután a lóról leszerelte a kötőféket. Ugyanis az édesanyja jól ismerte ezt a meghalási trükköt, miután lánykorában ő maga is gyakorolta, ha veréssel fenyegette meg az a cudar korhely apja.

Erre a makacs legény nagy mérgesen a kútba vetette magát. Vetette volna, ha lett volna elég víz. Itatás után mindig kevés víz

maradt odabenn, hiszen az ő kútjukra járt a szomszédság minden marhája.

Tehát a makacs jelölt kiállotta, vagyis kiülte a türelem próbáját is, anyjastul, a vályú melletti rozoga padon várakozva.

Csak mikor a mélybe nézve némi csillogást észlelt, kísérlete meg a fulladásos kimúlást.

Igaz viszont: onnan is kihúzták. Mégpedig a maszkosok, akik közül az egyik olyan szerencsétlenül csúszott a gyűrűbe, hogy a mentés további részében őt kellett kiemelni, mégpedig egy beeresztett tűzoltólétra segítségével, amelyiken előbb az elszánt öngyilkos bukkant fel, a maszkos pedig csendesen fuldoklott, amíg rá nem került a sor. Végül őt vitte el a mentőkocsis.

Viszont ekkorra már nagyon elege lett az egyenruhás lovagokból a halni akarónak. Követelte, hogy dobják vissza, s amikor ezt nem sikerült elérnie, azért hadakozott, hogy haldéktalanul függesszék fel a magánlaksértést, ugyanis a bennvaló a kúttal: az nem közönségi tulajdon, hanem privát szféra.

Igy hát a magánkívül levő embert semmiképpen nem lehetett megfékezni. Szembeszállt a rend embereivel, sőt a helyi parancsnokot megtámadta, aki erre, merő önvédelemből, akkorát vágott a fejére, hogy menten kijózanodott, és egy, a Miatyánkhoz hasonló tónusú népi imádságot kezdett mormogni.

A felcsér beadott neki egy lönyugató injekciót, mire önként megfogadta, hogy többé soha nem lesz öngyilkos.

Ezek az aprónak tűnő, de nyomozási szempontból igen fontos részletek és adalékok

mind nem érdekelték a fuser hírdészt, a szenzációhajhász újdondászt, hanem csak az, hogy egy párját ritkító, halálra szánt, ördögösen megrögzött idióta, valójában csak szánnivaló, szegény pária hiába próbálkozik ismét és ismét, újra és újra: mert mindannyiszor közbeavatkozik a humánus társadalom az édesanyja vagy a hatóság képében, és meghiúsítja minden igyekezetét.

A sajtó primitív eszmeiségére jellemző, hogy teljesen elhallgatja a nő szerepét a legény tragédiájában. Hiszen ő minden halálkísérletével üzent a szeretett lénynek, aki nem egyetlen lány, hanem szerre Juliska, Mariska, Piroška, Jozefina, Klaudia, Dzsenifer és így tovább.

A szív vészjelzéseire nem érkezett válasz, legfeljebb egy-egy ajkbiggyeszítés, gúnyos mosoly, lekicsinylő megjegyzés, hangos kacaj, amint ott asszisztáltak a mentési munkálatoznál. A riportert annyira tájékozatlan, hogy nem is sejti: a szájtáti embert azon a vidéken tácsogónak mondják.

Viszont a tudósítás teljesen figyelmen kívül hagyja a boldog befejezést. A bulvársajtó viszolyog, ha valaki heppi. Ezért egyetlen szó sem esik arról, hogy a megrögzött öngyilkosnak mentőövet végül éppen a helység megvetett, utált menyecskéje dob, s a belekapaszkodót visszavezérli a normalitás eufóriájába, mégpedig akként, hogy kézen fogva hazavezeti az ő több mint szerény szegénysori putrijába, és ott elsősegélyben részesíti, napjában többször is.

A konok haldokló kilábal a bajból, és késő öreg koráig patkolókovácsként keresi

a kenyerét, asszonya és népes családja szerelmes körében.

Bár ott illetlenkedett az orruk előtt, sem az anya, sem a lányok, sem a hatóság (na, az aztán, brr!) emberei nem vették észre a megoldást. Hogy a szeretet, a szerelem a gyógyír. Minden rossznyavalya ellen.

A sikerélménynek ez a katasztrófális hiánya ma is rengeteg tragédiához vezet. Lám, a bulvár ma sem a boldogságot, hanem a mámort pártolja fel, mondván: ha csak egyetlen tő kendert is természetek volna abban az isten háta mögötti porfészekben, a renitens halálfiú stantye pityere a legfelsőbb mennyországából küldi vala rózsaszín emotikonokkal címozott üzijeit az emberiségnek.

A világ annyira embertelen, hogy még bár a becsületes nevét sem íratta ki a szenvedélyes önpusztítónak, hanem csak két kezdőbetűt.

Amit nem érdemes megjegyezni, mert úgy sokkal könnyebb elfeledni.

Hol vagytok, régi szép regények?!...

Angeli Mundi az Art Nouveau Galériában

Június 4-én Marosvásárhelyen megnyílt Erna Judith Berger Moise **textilművész, designer, festő egyéni tárlata. A bukaresti művészeti élet jól ismert képviselője városunk szülőtte, a Marosvásárhelyi Művészeti Líceumot 1980-ban végezte el. A mostani az első önálló bemutatkozása szülővárosában. Munkásságát a megnyitón Mana Bucur, az RKOSZ Marosvásárhelyi Fiókjának elnöke, Cora Fodor művészettörténész és Nagy Miklós Kund művészeti író méltatta. A derús, életvidám festészeti és műtárgykiállításról néhány fotóval és a művésznő önvallomásával tudósítunk.**

Erna Judith Berger Moise

Tömörített önvallomás az Angyalvilágról

Az Angeli Mundi kiállítás érzelmileg nagyon erőteljes esemény számomra, számos személyes vonatkozása van, a legfontosabb

szerettem, úgy gondoltam, hogy háromdimenziós hatást érhetek el, ha egymással keverve, összehangolva használom a különböző szövési, csomózási, festési technikákat. Hunyadi Mária volt a tanárom, és most, a művészetben eltöltött annyi idővel a hátam mögött is köszönöm a segítségét.

Retrospektív kiállítás ez, visszatekint mű-

belőlük. Sok örömet szerez ez a kifejezőmód. Kétségtelen, hogy az önkifejezésben a dekorativitás ural, kedvelem ezt a nyelvezetet, a munkáim miniatűr jelleggel is rendelkeznek, de sajátosak.

A technikát, amivel dolgozom, Izraelben „fedeztem fel” a főiskola első évében, amikor játékból fél éves projektként készítettem egy ecsetelős, aláfestéses bugát. Nem láttam addig soha semmi hasonlót, de azóta se. Idővel finomítottam, fejlesztettem ezt a technikát, és örülök, hogy ennyire egyedi maradtam annyi év teltével is.

Koloristaként teljesen gátlásmentes vagyok, kiéhezett az erős színekre, szeretem a bátor, provokatív társításokat, ösztönösen festek, nem a színelméleti szabályok szerint. Az évek során kialakult jelenlegi énem az izraeli egyetemi éveknél köszönhető, amikor magamat megújítva egészen mássá váltam, mint amilyenek az itthoni nyolcéves művészleányom mutatott. Ám akárhogy is, az a felnőtt művész vagyok, aki abból a kislányból alakult, aki a Kós makacsságával 10 évesen a Művészeti Líceumba akart kerülni, megválva a tekintélyes Bolyai liceumtól, nem hallgatva a felnőttekre, akik arra figyelmeztették, a művészetet mennyire kemény...

Ha ismét utat kellene választanom, a művészet emberöltőnyi tapasztalata dacára, a jól ismert viszontagságok ellenére is, kétségtelenül újra ezen a csapáson indulnék el.

A művésznő a megnyitón

Fotó: Sajgó Ilona

Halak jegyében

az, hogy mementó. Szeretett szüleim, Berger Katalin és dr. Berger Béla emlékének szenteltem. Idén századik éve, hogy Édesanyám megszületett, a tárlatnyitóra pedig Édesapám születésnapján kerül sor. Ők az én örangyalaim, égi védelmezőim, támogatóim, irányítóm.

Nekik köszönöm e művészi megnyilatkozás révén, hogy imádtak, és olyanak neveltek, amilyen vagyok.

Ezen túl ez a tárlat időívnek is tekinthető, egy kör, amely bezárul. 44 évvel ezelőtt ugyanebben a galériában állítottam ki a diplomamunkámat kollégáimmal, a Marosvásárhelyi Művészeti Líceum végzőseivel együtt. Nagy méretű kárpit volt, egy egész évet dolgoztam rajta, első volt a bejárat melletti bal oldali falon. A Genézis címet viselte, organikus alakú volt, nem négyszögű, mint a faliszőnyegek többsége. Szinusoid körvonalával egy cikk almát képezett le. Fémkeretre készült, középen a mag és az első sarjak, a húsos gyümölcs, végül a héja. És mivel az alkotásban mindig a játékoságot

vészi utam egészére, de nem részletes, csak egy olyan válogatás, amely különböző formákban kronologikusan kirajzolja a stilisztikai kifejezőmódok mozzanatait/ időszakait, a magam játékos módján természetesen, kiemelt hangsúllyal az újabb munkákra, elsősorban azért, mert hosszabb hiátus után éppen két éve kezdtem el újra festeni. A kihagyás idején nagyon keveset festettem, mondhatni inkább csak néhány alkotótáborban.

Két esztendeje a menyem/tündérem saját példájával készítettem arra, hogy újra belevágjak a festésbe. Attól a naptól, attól a kegyelmi pillanattól kezdve naponta festek, ez lett a szellemi táplálékom, enélkül már nem tudok létezni. Teljes szívvel köszönöm Elenának!

A festői csend éveiben a művészi kifejezőmód más, de egyáltalán nem alsóbbrendű útját használtam, a belső designt. Ez is lehetővé tette, hogy tápláljam a szépség iránti szenvedélyemet. Több mint 150 konceptuális projektet valósítottam meg, művészi kézjegyem a 28 évnyi tevékenységem révén (el)ismeretté vált, hírnévre tettem szert ebben a szakágban.

Hogy mik ihletnek a festészetben és a műtárgyaim, installációim létrehozásában?

Erőteljesen vonz a múlt. Különösen a középkor ámit el a maga teljességében az építészetével, a művészi megnyilatkozás módzataival, a képzeletvilágával, szent és profán univerzumával, fantasztikus személyiségeivel, bestiáriumaival, ösnyomtatványaiával, csipkézett kalligráfijával, levelezéseivel, mindez kifogyhatatlan forrás számomra.

Ugyancsak vonzanak az etnikai művészeti sajátosságok, India, Afrika civilizációja és kultúrája, nagy hatással van rám természetes, dekoratív, de rendkívül kifinomult szemléletmódjuk.

A természet is a múzsám, miniatűr, makro változatban. Mióta csak tudom, leveleket, magokat, növényi formákat, kavicsokat, kagylókat gyűjtök. Játsszom velük, csodálom elképesztő szépségüket, kollázsokat, műtárgyakat készítek

Ikrek

Szűz

Kos

Kegyelemkenyér, avagy a szabadság állapota a népi demokráciától az amerikai álomig

(részlet Ágoston Vilmos kötetéből)

Marosvásárhely gyerekkoromban egy harmincezeres kis város volt, többségében magyarok lakták. Sok román beszélt magyarul, és azok a magyarok, akik tudtak románul, mint apám is, szívesen beszéltek románul, vagy ha olyannal találkoztak, akkor németül. A következőkben néhány közismert tényt sorolok fel, mindössze azért, hogy megvilágítsam akkori gondolatvilágomat, és későbbi elveim történelmi hátterét.

Amikor gyerekkoromban elindultam a házunktól sétálni, vagy hajtányozni a Rákóczi utcából – a házunkkal szemben emelkedett a vásárhelyi vár, ahol fejedelemmé iktatták II. Rákóczi Ferencet 1707-ben –, felmentem a fejedelemről elnevezett lépcsőig, majd nem a Rákóczi lépcsőn mentem le a Jókai Mór utcáig, hanem a Csögör professzor házához befordultam, és leereszkedtem a vár előtti, sárga bazaltkővel kirakott úton a Petőfi térig, onnan tovább a Kossuth utcán a nagynéném házáig, majd az Arany János utcán a Lajos király utcáig és a Turbina hídján át a tenispályáig, vagy télen korcsolyázni. Vissza is kanyarodhattam a Ligetből a Maros-hídon át nagyanyámék házához.

Ha ma indulnék el, akkor az Avram Iancu utcában laknék, az Avram Iancu lépcsőnél Csögöréknek már csak a házuk van, Jókai Mórból is Eminescu lett, a Piața Trandafirilor mellett elhaladva nem a Szentgyörgy teret és folytatását, a Szentgyörgy utcát, hanem a Revoluției utcát kellene keresztezzem, majd a Călărășilor utcán mehetnék a Liget felé.

Szülővárosomat korábban Székelyvásárhelynek is nevezték, és „Székely Táblabíróság” működött a városban. Tehát székelyek lakták. Ma már „székelyföldnek” csak a Hargita és Kovászna megyei rezervátumokat nevezik, amelyeket Ceaușescu parcellázott nekik.

Lakásunkból mindennap a várra néztem ki, és délután 5-kor hallgattam a vártemplom csodálatosan zengő, bús harangját. Történelmét tekintve, a város régebbi nevezetességei is az erdélyi magyar történelemhez kapcsolódnak.

1492-ben Báthory István erdélyi vajda építtett erődöt az itt álló templom és kolostor köré a „székelyek ellenőrzésére”, majd az 1601-ben betörő Mihály (Mihai Viteazul) román vajda lerombolta. A mai várat Borsos Tamás törökországi nagykövet kezdeményezésére építette a város 1658-ban. Gyerekkoromban román katonai sorozóbizottság (Comisariat Militar) volt a várban, engem is oda vittek be katonai sorozásra, amikor kizártak az egyetemről. Mellette katonai parancsnokság székelt a romos várban, és a lerombolt északnyugati fal mentén hatalmas kosárantennákkal nyugati adókat zavaró rádióállomás működött. Olyan erős volt a rádióadó, hogy amikor érettségi után vásároltam egy kis magnetofont azzal a megfontolással, hogy majd angol kiejtésemet csiszolom, nem tudtam használni, mert morzfé és zavaró mősorok jelentek meg a magnón, amikor vételre kapcsoltam. Ugyanezt tapasztaltam később, amikor a csíkszeredai liceumban voltam tanár a hetvenes évek közepén, az

iskolai nyelvi labor használhatatlan volt a belügyi rádióadó-antennák közelsége miatt.

A többi jeles épület is a magyar történelemhez kapcsolódott, a főtéri és a Köteles Sámuel utcában a katolikus templom, a 18. századi barokk Toldalagi-palota és a Telesi Téka könyvtára, a 19. századfordulón épült magyar szecsessziós Városháza és Kultúrpalota épületei, akárcsak a víz- és villamosművek, a Kós Károly tervezte mezőgazdasági katonaság épületei is, amelyekben egykoron nagyapám katonáskodott, és most a román néphadsereg állomásozott – mind a régi magyar Vásárhelyre emlékeztettek. Az utcán a gyerekek, emberek magyarul beszéltek, úgyszintén az üzletekben a kiszolgálók, vagy a vendéglőben a pincérek. Nagyanyám úgy élte le egész életét, hogy nem tanult meg románul. Nem volt szüksége rá se a piacon, se a templomban, se az üzletben. Az igaz, hogy semmilyen hivatalos ügyet nem intézett.

Azt minden magyar számontartotta, hogy a két nagy román bazilikát a főtéren az első világháború után építették a magyarok „adó-pénzén”. Úgynevezett „téglajegyvet” kellett vásárolni minden hivatalos irathoz, de azt is megjegyezték, hogy a felső román templom helyén egykor a híres magyar Bodor Péter kútja állt. A szájhagyomány szerint ezermester volt, aki csodálatos zenélő kútat épített Vásárhely főterének, az egykori vásártérnek a felső részére, de annyira elbizta magát, hogy hamis pénzverdét is készített. Amikor ezért letartóztatták, lemászott a kútba, és elrontotta a szerkezetet, ami többet nem zenélt. A kút mai mása Budapesten látható, persze nem zenél. Ez utóbbit a millenniumi ünnepségek alkalmával építették újra. Később a marosvásárhelyi kútat lebontották, és egy román ortodox bazilikát építettek a helyére a két világháború közötti román időben. Régi képeslapokon még látható az eredeti Bodorkút és az egykori piac. A másik román templom a főtér alján üresen állt egészen az 1989-es rendszerváltásig, de gondosan ügyeltek arra, hogy ápolják. A rövid magyarázat az, hogy az üres román templom a görögkatolikusoké (a román Unitus egyházé) volt, amit 1948-ban betiltottak a bevonuló román kommunisták a román ortodox egyház szorgalmazására.

A román ortodox egyház ugyanis sikeresen felhasználta a kommunista diktatúrát a vallásháborúra. Megvádolta a görögkatolikus egyházat (Biserica Română Unită cu Roma), amelyik ugyan megőrizte román nyelvű bizánci típusú liturgiáját a katolikus latin nyelvű és a szláv román ortodoxszal szemben, hogy nemcsak lepaktált a római katolikus egyházzal a háború idején, hanem amint keletkezése idején is, amikor 1697-ben az Erdélyt elfoglaló osztrákok arra ösztönözték az akkori erdélyi román ortodox püspököket, hogy bizonyos előnyökért – többek között magyar katolikus templomokat adtak át nekik – egyesüljenek a római katolikus egyházzal, és az ortodox pátriárka helyett ismerjék el a római pápát, úgy a kommunista hatalomátvé-

tel után a román ortodoxok ismét azzal vádolták őket, hogy később is szimpatizáltak az elnyomó német–magyar hatalommal. Ezért a püspököket és a papjaikat börtönbe zárták, az egyházat betiltották, de a templomokat fenn tartották.

A történet tragikuma az, hogy a későbbi, teljesen elszabadult Ceaușescu-féle román nemzetiszocialista diktatúra, amelyik nemzeti azonosságát a dáko-római elmélet kontinuitására alapozta, vagyis arra, hogy a román nép az ősi, Erdélyt is magába foglaló, hatalmas területen örökké őshonos volt, az ott élő dákoktól, valamint az őket leigázó, „velük egyesülő” rómaiaktól származik, tehát „ősi joga” van ehhez a „kizárólagosan román területre”, amelyet a magyarok (román, gúnyos néven „bozgorok”, hontalanok) csak betolakodóként bitorolnak, nos, ennek az elméletnek az alapját éppen azok a katolikus hitre áttért görögkatolikus (Rómával egyesült) papok dolgozták ki, a román Erdélyi Iskola (Școala Ardeleană) tagjai – Samuil Micu-Klein, Gheorghe Șincai, Petru Maior és Ion Budai Deleanu –, akiket az egyház Rómába küldött tanulni a 18-19. század fordulóján. Ott fedezték fel, hogy a román nyelv a latin nyelvcsaládhoz tartozik. „Români de la Rim se trag” – volt híres megállapításuk, vagyis, hogy a románok Rómából erednek. Az unitusok lefordították és kiadták a Bibliát román nyelven, a liturgiát is románul tartották a szláv nyelvű ortodoxokkal szemben, sőt ők alkották meg a ma is használt, latin betűkre alapozott román ábécét a korábban használt cirill betűk helyett. Az erdélyi románság nemzeti öntudatát is ők alapozták meg. Lét-rehozták nemzeti, egyházi kulturális központ-

jaikat Erdélyben, Balázsfalván, Nagyváradon, Fogarason stb. Az 1919-es román nemzeti nagygyűlést is Balázsfalván tartották, amire később állandóan úgy hivatkoztak a politikusok, hogy az „egész erdélyi nép” követelte Erdély egyesülését Romániával. Valójában a magyarok, zsidók és más nemzeti közösségek közül senki, egyedül a szászok vettek részt ezen a gyűlésen. Az egykori román Erdélyi Iskola tagjai harcoltak azért, hogy a Habsburg uralkodók ismerjék el a román nemzetet egyenlő félnek a magyart, szászt és székelyt egyesítő (Unio Trium Nationum) alapjogok mellé.

Bizonyítékaik között benyújtották a Supplex Libellus Valachorumot, amelyre később állandóan hivatkoztak éppen azok a román aktivisták, ideológusok és tudósok, akik egyetértettek a görögkatolikus (román unitus) egyház betiltásával, papjaik elhurcolásával.

A későbbi román nacionalisták éppen azoknak a vallását tagadták meg, akik egész elméletüket, nemzeti nagyságuk mítoszát alapozták. Egyetlen hivatalos román politikust, tanárt vagy teoretikust sem zavart ez az elmentmondás.

Egyszerűen nem említették meg a vallásukat, sem azt a társadalmi helyzetet, amiben keletkezett a nemzeti elmélet, hanem csakis a nemzeti jelleget hangsúlyozták, és a szembenállásukat a magyar elnyomó hatalommal. Több, sajnos történelmileg hiteles sérelem után eljutottak a román nemzeti revanspolitika igazolásához. Most végre vissza kell adni a magyaroknak, németeknek mindazt a szenvedést, amit okoztak évszázadokon keresztül a románoknak.

Kiss Levente – 80

Kiss Leventének a június 6-án a marosvásárhelyi Bernády Házban nyílt kiállítása részlete

Fotó: N.M.K.

Szép Magyar Könyv – Bookart-siker Budapesten

Nyilvánosságra hozták a 95. Budapesti Könyvhét Szép Magyar Könyv 2023 győzteseinek névsorát. A csíkszeredai Bookart Kiadó két díjat is elnyert e rangos versenyen. Idén erre 63 kiadó és kulturális intézmény nevezett be 8 kategóriában összesen 105 kötetel. A szépirodalom kategóriában a csíkiak *Selyemfényben* című könyve lett a nyertes. Kovács András Ferenc verskötete, a *Névtelen cserépdarab* elnyerte a Kulturális és Innovációs Minisztérium különdíját.

Az MTA különdíját *A bécsi császári udvar és János Zsigmond erdélyi fejedelem nyomdász* című kötetért az Országos Széchényi Könyvtár veheti majd át, a Magyar Művészeti Akadémia különdíját pedig az *Erdély fejedelméi* című kiadványért az Iskola Alapítvány Kiadónak és a Magyar Nemzeti Levéltárnak ítelték oda.

Albert-Lőrincz Márton versei

(Az ember mint hullott alma)

Hullott alma a remekmű,
kukacos, férges a bele;
a terv szerint korona illette,
s a terv mondhatni nagyszerű
volt: erő, szív és akarat,
s minden, mi Istennek tetsző,
megtestesült benne, de ő
a tervezettől elszakadt.
S ahogy választott útját járta,
megrészegült önnön magától,
s eldobta szívét, rossz kabátot,
mikor a tél átfordult nyárba.
Az ember, mint a hullott almát,
magát disznók elébe szórta,
s a neki szánt paradicsomba'
eltékozolta nagy hatalmát.

(Április)

Köszönöm szépen
szirmaid tulipánfa.
Nem lesz fadöntés.
Vadul tusáz egy darázs
delejes nektárodért.

(Vers az énidőről)

Versre fel, költő!
Írd meg, hogy egyszer élünk.
Soha nem elég.
Különb a genézisnél.
Törékeny nádszál.

Egy újabb európai háborútól való félelem árnyékolta be a normandiai partraszállás 80. évfordulójának megemlékezéseit

Az Európát fenyegető újabb háborútól való félelem nyomta rá a bélyegét csütörtökön a nyugati szövetségesek második világháborús normandiai partraszállásának 80. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezésekre.

„Legyünk méltók azok bátorságához, akik itt szálltak partra” – mondta Emmanuel Macron francia elnök a legfőbb helyszínen, a normandiai Omaha Beachen tartott nemzetközi ünnepségen, amelyen 25 állam- és kormányfő, köztük Joe Biden amerikai és Volodimir Zelenszkij ukrán elnök is jelen volt.

„Amikor anesztézia és amnézia fenyeget, amikor a lelkiismeretek elalszanak, az ő töretlen lendületük ragadjon el minket, nem tartva a hullámoktól vagy az orkántól” – fogalmazott a francia elnök, arra a 150 ezer szövetséges katonára utalva, akik a náci Németország által megszállt Franciaország partjaihoz érkeztek nyolcvan évvel ezelőtt.

„Köszönet ma az ukrán népnek, a bátorságának, a szabadságvágyának! Mi itt vagyunk és nem fogunk engedni” – tette hozzá, Volodimir Zelenszkijhez és feleségéhez fordulva, akiket többször megtapsoltak a megemlékezők.

A csütörtöki ünnepségsorozat kezdetén a normandiai Colleville-sur-Mer katonai temetőben Emmanuel Macron, oldalán amerikai kollégájával, Joe Bidennel mintegy kétszáz amerikai és brit veterán előtt üdvözölte „a meghaltak és az élők hősiességét”.

„Mindent hátrahagytak, és minden kockázatot vállaltak a mi függetlenségünkért, a mi szabadságunkért. Ezt nem fogjuk elfelejteni” – hangsúlyozta a francia elnök, mielőtt 11 amerikai veteránnak átadta a legmagasabb állami kitüntetés, a Becsületrend lovagi fokozatát. Az ukránjai konfliktus visszatérő téma volt a politikusok beszédeiben, Joe Biden pedig úgy vélte,

hogy a NATO „egységesebb, mint valaha” a béke és a szabadság védelmében világszerte.

„Ukrajnát egy zsarnok szállta meg, és mi soha nem adjuk fel (...) Nem adhatjuk fel a diktátorokkal szemben, ez elképzelhetetlen” – mondta az amerikai elnök a Colleville-sur-Mer katonai temetőben tartott beszédében. „Az izolacionizmus nem volt válasz nyolcvan évvel ezelőtt, és ma sem az” – tette hozzá.

„Nem fogunk elfordulni Ukrajnától. Ha meghátrálunk, Ukrajna szolgáorba kerül, a szomszédai is veszélybe kerülnek, és akkor egész Európa veszélybe kerül. Ha ezt tennénk, elfelejtenénk, ami ezen a tengerparton történt” – mondta Joe Biden. Volodimir Zelenszkij Franciaországba érkezésekor az X közösségi oldalon azt írta, hogy ez a megemlékezés „a szabadság és a demokrácia keresésében tanúsított bátorságra és elszántságra” emlékeztet. Nyolcvan évvel ezelőtt „a szövetségesek védtek Európa szabadságát, most az ukránok” – írta az ukrán elnök. Oroszországot – amely a tíz évvel ezelőtti megemlékezésen az Egyesült Államok egykori szövetségeseként díszvendég volt – az ukránjai háborúra hivatkozva a szövetségesek nem hívták meg a 80. évfordulás ünnepségekre. A francia elnökség a nyugati egységet akarja demonstrálni egy olyan időszakban, amikor egy jelentős katonai konfliktus sújtja ismét Európát. Emmanuel Macron pénteken hivatalában fogadta ukrán kollégáját. Volodimir Zelenszkij péntek délelőtt beszédet mondott a francia nemzetgyűlésben.

Joe Biden pénteken a normandiai Pointe du Hoc-ban mondott újabb beszédet „a szabadság és a demokrácia védelmének fontosságáról” a Fehér Ház tájékoztatása szerint. Az amerikai elnököt szombaton fogadja hivatalában Emmanuel Macron. (MTI)

Lefelé módosította az INS a gazdaság első negyedévi növekedésére vonatkozó becslését

A korábbi 0,5 százalékról 0,4 százalékra módosította az Országos Statisztikai Intézet (INS) a román gazdaság idei első negyedévi növekedésére vonatkozó becslését.

Az INS pénteken közölt előzetes adatai szerint 2023 első három hónapjához képest az idei első negyedévben a nyers adatok szerint 0,1 százalékkal, a szezonális és naptárhatásokról megtisztított adatok szerint pedig 1,8 százalékkal nőtt a román bruttó hazai termék (GDP). A múlt év utolsó negyedévéhez képest a szezonális és naptárhatásokról megtisztított adatok szerint 0,4 százalékkal emelkedett a GDP.

A szezonálisan kiigazított adatok szerint az első ne-

gyedévben a GDP folyó áron számított becsült értéke 416,318 milliárd lej volt, 0,4 százalékkal több a 2023 utolsó trimeszterében jegyzetnél és 1,8 százalékkal a tavalyi első negyedévinél.

A nyers adatok szerint az első negyedévi GDP folyó áron számított becsült értéke 339,404 milliárd lej volt, 0,1 százalékkal több, mint 2023 első három hónapjában.

A GDP növekedéséhez az információ és kommunikáció ágazata, a kulturális és szabadidős tevékenységek, valamint a háztartási cikkek javítása és egyéb szolgáltatások ágazata járult hozzá a legnagyobb mértékben. Ezzel szemben az ipar visszahúzta a gazdaság teljesítményét. (Agerpres)

Több ország vezetője felszólította a Hamászt, hogy fogadja el a legújabb tűzszüneti javaslatot

Közös közleményben szólította fel több ország, köztük az Egyesült Államok a Hamász palesztin iszlamista szervezetet csütörtökön a legújabb tűzszüneti javaslat elfogadására, amely az Izraelben ejtett tüzok elengedését is tartalmazza.

A washingtoni Fehér Ház által is nyilvánosságra hozott dokumentum aláírói – az Egyesült Államok mellett Kanada, Nagy-Britannia, Franciaország, Németország, Spa-

nyolország, Brazília, Argentína, Lengyelország, Románia, Ausztria, Dánia, Szerbia, Bulgária, Kolumbia és Thaiföld vezetői – teljes támogatásukról biztosították az indítványt, amelyet Joe Biden amerikai elnök ismertett múlt pénteken, és amelyet az amerikai adminisztráció Izrael javaslataként jellemezett.

A megállapodási javaslat teljesülése esetén azonnali tűzszünet lépne életbe, hosszabb távon pedig elvezetne a Gázai övezet talpra állításához, biztonsági garanciákkal

az izraeliek és palesztinok számára, valamint kilátásokkal egy hosszú távú békére és a kétállami megoldás teljesülésére – olvasható a közleményben.

Az aláírók egyben felszólították Izrael és a Hamász vezetőit, hogy bármilyen kompromisszumra is van szükség, állapotodjanak meg róla, jussanak egyezsége a megállapodást illetően, mert az könnyebbé hozna a tüzok családtagjai, valamint a konfliktusban érintett civilek számára mindkét oldalán. (MTI)

Macron: Franciaország vadászrepülőket ad át Ukrajnának

Franciaország Mirage 2000-5 típusú vadászrepülőket szállít Ukrajnának, hogy támogassa az Oroszország elleni háborúban – jelentette be Emmanuel Macron francia elnök csütörtök este.

„Pénteken jelentjük be a Mirage 2000-5-ök átadását” Volodimir Zelenszkij ukrán elnök franciaországi látogatása alkalmából – mondta az államfő a két legnézettebb országos tévécsatorna, a kereskedelmi TF1 és az állami France 2 híradóinak adott élő interjújában.

Emmanuel Macron a normandiai partraszállás 80. évfordulója alkalmából 25 állam- és kormányfő részvételével csütörtökön tartott megemlékezés színhelyéről nyilatkozott, ahova mások mellett az ukrán elnök is meghívást kapott.

A francia elnök elmondta: a vadászgépek ukrán pilótáit Franciaországban fogják kiképezni még az idén, s Franciaország további 4500 ukrán katona kiképezését is tervezi. Jelezte, hogy jelenleg egyetlen francia katonai kiképző sem tartózkodik Ukrajnában.

Emmanuel Macron elmondta: Franciaország továbbra is támogatást nyújt Ukrajnának ahhoz, hogy „ellenálljon, de nem akarja a háború eszkálosítását”.

„Mi semmi esetre sem állunk há-

borúban Oroszországgal és a népével” – fogalmazott. Elmondta, hogy pénteken az ukrán elnökkel „egy új együttműködést” kötnek a vadászgépek átadásáról, de nem pontosította, hány Mirage-ról van szó.

Az Ukrajnába esetlegesen küldendő katonai kiképzők kérdésével kapcsolatban Emmanuel Macron úgy vélte, hogy „nem lehet tabu ebben a témában”.

„Ukrajna szuverén. Nem arról van szó, hogy a harci övezetbe megyünk kiképzésre, de amikor Ukrajna kihívással néz szembe, akkor válaszolnunk kell, ahogy eddig is tettük minden alkalommal” – hangsúlyozta a francia elnök.

Emmanuel Macron megerősítette: beleegyezését adta ahhoz, hogy Ukrajna csapást mérjen Oroszországra azokról a területekről, ahonnan a rakétákat kilövik.

A francia elnök úgy vélte, hogy béke csak akkor lesz, ha „Ukrajna képes ellenállni”.

„A helyzet nehéz” – ismerte el a francia elnök, hozzátéve, hogy az orosz hadsereg „kemény csapásokat” mér a harkivi régióra. „A béke azonban nem lehet Ukrajna kapitulációja” – szögezte le Emmanuel Macron, aki szerint a békének tárgyalások útján kell létrejönnie. Ugyanakkor úgy látta, hogy ennek még nem jött el az ideje. (MTI)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ELVESZETT

ELVESZETTETTEM Burian Gurzó Nimród névre szóló egyetemi ellenőrzőm és utazási igazolványom. Semmisnek nyilvánítom. (23179)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK szobafestést, szigetelést, tetőjavítást, takarítást, tetőt készíttünk cseréplemezből. Tel. 0742-344-199, Loránd. (23158-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0749-962-240, 0729-532-389, István. (22707-I)

SAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vassal is dolgozunk, hegesztünk, vaskeletést készíttünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0790-452-731, István. (22707-I)

SAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést. Tel. 0749-966-368, 0790-452-731, Csaba. (22707-I)

VÁLLALUNK: tetőfedést, tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást, hidroizolációt kartonból, garázstető-készítést, vas munkát stb. Tel. 0747-508-707, Mihály. (23157-I)

HÁZTETŐT készíttünk cserépből vagy lemezből, szigetelünk kartonnal, poliészterrel, meszelünk, benti-kinti munkát, vas munkát, kisebb javítást stb. vállalunk. Tel. 0756-825-935, Csaba. (23156-I)

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (23173-I)

VÁLLALOK tetőjavítást, ács munkát, tetőfedést bármilyen cserepes lemezzel, szigetelést, festést. Tel. 0720-345-360. (23108-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, testvér, anyós, sógornő, anyatárs,
CSORTÁN ANNA (PANNI)

2024. június 5-én, életének 81. évében elhunyt.

Temetése június 10-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi római katolikus temetőben. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (23181-I)

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Almási Kitti Elvarratlan szálak

Margaret Mazzantini ÚJJÁSZÜLETÉS

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Margaret Mazzantini Újjászületés

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

RADIO KOKO

ONLINE STREAMING

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
- információ - 0766-121-234
 - Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,
Csendőrség, Mentőállomás): 112
 - Rendőrség - 0265/202-305
 - SMURD (betegekkel
kapcsolatos információk) - 0265/210-110
 - Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177
 - Marosvásárhelyi
Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
 - GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,
otthonos gondozó szolgálat,
8-16 óra között: - 0736-883-110
 - Optika-Optofarm - 0265/212-304
- 0265/312 436
- 0265/250-120
- 0265/263 351
- 0265/263-351
 - Optolens szemsebészeti
• Dora Optics - 0733-553-976
 - Dora Medicals - 0265/212-971
 - Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
 - Prefektúra - 0265/266-801
 - DIGI - 0365/400-401
- 0365/400-404
 - Áramszolgáltató vállalat
- vidék - 0800-500-929
 - Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928
 - Aquaserv:
- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
- közönségszolgálat - 0265/208-888
- központ - 0265/208-800
- 08008-208-888
 - Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
 - Vasútállomás - 0265/236-284
 - Vili Kft.: tetemetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halotyszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
 - Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
koporsók, kellékek, - 0745-606-215
koszorúk - 0745-606-269
és halotyszállítás - 0758-047-604
 - Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907
- Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.**

ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIO

ÜZENET SZERETETTEL

Gáll Noémivel

VASÁRNAP 13:30-TÓL

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió

fața
Maroszék

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatek

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**